Напрям: Раціональне використання природних ресурсів та ресурсозбереження

Свіржевський І.М.
Магістр 2 курсу, групи ЗТЗНС-18м, гірничо-екологічний факультет
Корбут М.Б.
к.т.н., доцент кафедри екології
Державного університету «Житомирська політехніка», м. Житомир

ОБҐРУНТУВАННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ПОПЕРЕДЖЕННЯ УТВОРЕННЯ ВІДХОДІВ, ЯК АСПЕКТ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ ВІДХОДІВ

15 вересня 2017 року - Уряд України представив Національну доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна», яка визначає базові показники для досягнення Цілей сталого розвитку (ЦСР). У доповіді представлені результати адаптації 17 глобальних ЦСР з урахуванням специфіки національного розвитку. Цілі сталого розвитку в Україні становлять нову систему взаємоузгоджених управлінських заходів за економічним, соціальним та екологічним (природоохоронним) вимірами, спрямовану на формування суспільних відносин на засадах довіри, солідарності, рівності поколінь, безпечного навколишнього середовища. Нові цілі мають забезпечити інтеграцію зусиль щодо економічного зростання, прагнення до соціальної справедливості і раціонального природокористування, що потребує глибоких соціально-економічних перетворень в Україні та нових підходів до можливостей глобального партнерства.

Забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва (ціль сталого розвитку №12) включає в себе 11 глобальних і 4 національних задачі, частина яких направлена на зменшення обсягу відходів шляхом вживання заходів щодо запобігання їх утворенню, їх скорочення, переробки та повторного використання.

Однією з основних еколого-економічних проблем теперішнього часу є залучення в життєвий колообіг промислових і побутових відходів. Глобальність проблеми відходів залежить від того, що екологічні наслідки захоронення відходів проявляються вже в даний час і тривалість цього впливу не піддається кількісній оцінці. Тому вивчення і розробка ефективних методів управління в сфері поводження з відходами є перспективним напрямом досліджень з метою попередження негативного впливу на навколишнє середовище і отримання економічних вигід при використанні відходів як вторинної сировини.

У комунальній інфраструктурі, на територіях міських і інших населений-них пунктів України щорічно утворюється до 50млн.м^3, або приблизно 14 млн.т твердих побутових відходів (ТПВ), які вивозяться і складуються на організованих звалищах і полігонах. Звалища і полігони займають 7% території України (стільки ж, скільки всі національні парки) на них заховано 280 млн.т сміття. На жаль, полігони ще тривалий час залишаться основним способом видалення (переробки) твердих побутових відходів. Тому основним завданням стає облаштування існуючих полігонів, продовження їх життя, зменшення їх шкідливого впливу. Це передбачає зміну, як технологій переробки відходів, так і їх збору і транспортування.

З метою зменшення негативного впливу на довкілля, обумовленого збільшенням обсягів відходів, раціональним є впровадження менеджменту відходів, що є складовою частиною системи екологічного менеджменту. Ієрархію заходів щодо попередження утворення відходів та їх менеджменту можна представити таким чином:

- попередження утворення відходів шляхом заборони введення у виробництво небезпечних матеріалів та виготовлення довговічних виробів та виробів, які підлягають ремонту;
- мінімізація утворення відходів шляхом зниження споживання небезпечних матеріалів у виробництві виробів у випадках, коли немає екологічної альтернативи;
- реутилізація відходів, яка полягає у використанні ємностей (упаковки) багаторазового використання;
- рециклінг, який здійснюється шляхом використання відходів як вторинної сировини та у компостуванні органічних відходів;
- приведення у відповідність до нормативів існуючих місць складування відходів (полігонів, сміттєзвалищ).

Виконання поставлених цілей – мінімізація кількості відходів, які направляються на об'єкти їх переробки та складування, удосконалення існуючих місць складування відходів, організація управління процесами біодеградації заскладованого сміття, управління процесами анаеробної інертизації сміття, скорочення кількості звалищ – це завдання, яка може бути вирішена лише за умови створення науково - обґрунтованої концепції у сфері управління твердими побутовими відходами.